

Σχολιασμός επί του Σχεδίου Π.Δ. για την τροποποίηση των διατάξεων του Π.Δ. 61/1999 περί διαδικασίας αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα.

Όταν ετέθη επισήμως υπόψη του Συνηγόρου του Πολίτη η εκπόνηση, από το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης, Σχεδίου προεδρικού διατάγματος για την τροποποίηση των διατάξεων του Π.Δ. 61/1999 περί διαδικασίας αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα (Ιούνιος 2002), η Αρχή προέβη σε διατύπωση σχολιασμού επί των προτεινόμενων τροποποιήσεων, τον οποίο απηύθυνε προς το Υπουργείο Εξωτερικών και το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης. Στο Σχέδιο προεδρικού διατάγματος που εστάλη τελικώς για επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης υιοθέτησε όλες τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, πλην εκείνης που αφορούσε την αποκέντρωση του συστήματος λήψης απόφασης σε α' βαθμό επί του αιτήματος ασύλου και την κατάργηση των περιορισμών στο δικαίωμα επανεξέτασης.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας, με το υπ' αριθ. 167/2003 Πρακτικό Επεξεργασίας του Ε' Τμήματος, έκρινε ως μη νόμιμη την προτεινόμενη αποκέντρωση μέσω της αλλαγής του αρμοδίου αποφασίζοντος οργάνου, κρίνοντας ότι η λήψη απόφασης σε περιφερειακό επίπεδο θα έθετε σε κίνδυνο την εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 «ενιαίως και με ίσο μέτρο κρίσεως», όταν μάλιστα υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για την εξειδίκευση του ήδη υπηρετούντος προσωπικού. Επίσης, θα ήταν αντίθετη με τις επιταγές του από 20.6.1995 Ψηφίσματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «για τις στοιχειώδεις εγγυήσεις των διαδικασιών εξέτασης αιτήσεων ασύλου» (C 274/13, 19.9.1996), το οποίο υιοθετεί τη Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών (αριθ. R (81) 16) του Συμβουλίου της Ευρώπης, σύμφωνα με την οποία «η απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου πρέπει να λαμβάνεται μόνο από μία κεντρική αρχή» (παρ. 2).

Ως προς το ζήτημα της απαγόρευσης επανεξέτασης αιτήματος ασύλου εάν αυτό έχει κριθεί με την ταχύρρυθμη διαδικασία λόγω προέλευσης από τρίτη ασφαλή χώρα, το Συμβούλιο της Επικρατείας, έκρινε ότι η εν λόγω ρύθμιση είναι μη νόμιμη, καθώς το «ασφαλές» είναι ένα κριτήριο το οποίο μπορεί να αλλάζει σε κάθε χρονική στιγμή. Συνεπώς, θα πρέπει να κατοχυρώνεται η πρόσβαση σε επανεξέταση του αιτήματος.

Με έγγραφό του προς τον Συνήγορο του Πολίτη (αρ. πρωτ. 4913/4/2-ια'/30.5.2003), το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης γνωστοποίησε στην Αρχή ότι, σε συνέχεια του Πρακτικού επεξεργασίας του ΣτΕ, η προώθηση του Σχεδίου π.δ. για την τροποποίηση των διατάξεων του π.δ. 61/1999 ματαιώθηκε.